

Borba protiv nasilja zasnovanog na spolu

Misija OESS-a u Bosni i Hercegovini prati odgovore na nasilje zasnovano na spolu, s primarnim fokusom na nasilje u obitelji, seksualno nasilje u vrijeme rata i djecu žrtve seksualnog nasilja i pomaže domaćim vlastima u promicanju sposobnosti za prevenciju, kazneno procesuiranje i bolju zaštitu žrtava.

Nasilje u obitelji

Nasilje u obitelji je i dalje veoma raširena pojava u Bosni i Hercegovini (BiH), koju žrtve ne prijavljuju uvijek i kojoj se često ne pridaje dovoljno značaja. Misija je uočila ozbiljne probleme u svezi s neadekvatnom provedbom zakonodavstva i nepostojanjem učinkovite zaštite i pomoći žrtvama. Kao što je primijećeno u Izvješću Misije, pod nazivom: *Odgovor na nasilje u obitelji i koordinirana zaštita žrtava*, mjere koje su konkretno namijenjene za zaštitu žrtava rijetko se koriste, sankcije koje se koriste protiv počinitelja često su prilično blage. Druge prepreke uključuju nepostojanje učinkovite suradnje između ključnih aktera i nedostatak pouzdanih podataka što sprečava formuliranje učinkovitih strategija za borbu protiv nasilja u obitelji.

Aktivnosti Misije koje se provode radi učinkovitijeg odgovora na nasilje u obitelji dijele se na tri glavna područja, a to su :

- Promoviranje pravilne identifikacije i procesuiranja nasilja u obitelji u sklopu kazneno-pravnog sustava, kako bi se osigurala odgovornost počinitelja;
- Zagovaranje odgovarajuće zaštite i pomoći žrtvama;
- Podrška uspostavi mehanizama za upućivanje žrtve na ostvarenje prava, koji poboljšavaju koordinirane odgovore zajednice u slučajevima nasilja u obitelji.

Seksualno nasilje u vrijeme rata

Misija je posvećena promoviranju, praćenju i ocjenjivanju kaznenog procesuiranja pred domaćim sudovima, predmeta seksualnog nasilja i silovanja počinjenog za vrijeme oružanog sukoba, od 1992. do 1995. godine, u BiH. Od svih sudskih postupaka pred Sudom BiH i sudovima u entitetima od 2004. godine u predmetima ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti

i genocida, u relativno malom broju njih, uključene su optužbe, koje se odnose na seksualno nasilje, usprkos velikoj raširenosti takvih zločina. Osim toga, nikada nije vođena službena statistika u svezi s procesuiranjem takvih kaznenih djela. Kroz svoje aktivnosti praćenja, Misija vrši ocjenu načina, na koji se ovi *osjetljivi* predmeti procesuiraju u kazneno-pravnom sustavu, koriste li se važeći zakonski okvir i institucionalni resursi na najučinkovitiji način, te na koji način se žrtvama i svjedocima pruža podrška tijekom sudskih postupaka. Misija, također, zagovara prava žrtava i svjedoka ratnih zločina, posebno u svezi s uspostavom mreža podrške za žrtve i svjedoke, kako bi se osigurala fizička zaštita i psihološka potpora žrtvama ratnih zločina.

Djeca žrtve seksualnog nasilja

Djeca, žrtve seksualnog nasilja, su među najosjetljivijim žrtvama s kojima se susreću akteri u pravosudnom sustavu. Ovi veoma *osjetljivi predmeti*, stavljaju na ispit sposobnost pravosudnog sustava, ne samo da kazneno procesuiraju kazneno djelo, nego i da pruži odgovarajuću zaštitu žrtvama. U velikom broju predmeta Misija je uočila nepostojanje odgovarajuće, pravodobne i multidisciplinarnе pomoći žrtvama, kako za vrijeme, tako i prije i poslije procesuiranja takvih predmeta. Misija je, također, primijetila ozbiljne procesne nedostatke u procesuiranju takvih predmeta. Misija tijesno suraduje s relevantnim organima vlasti, uključujući policiju, pravosudne organe, centre za socijalni rad, obrazovne institucije i nevladine organizacije (NVO-e) u svrhu podizanja razine svijesti o domaćem zakonodavnom okviru i obvezama, koje proistječu iz međunarodnih standarda zaštite ljudskih prava i u svrhu pružanja praktičnih smjernica u svezi s psihološkim posljedicama i drugim specifičnostima djece žrtava.